

Załącznik nr 1 do
Zarządzenia Nr 70/2025
Wójta Gminy Górnó
z dnia 16 czerwca 2025 r.

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE GÓRNO

**na okres
lipiec 2025 - grudzień 2026**

Górnó, czerwiec 2025 r.

Spis treści

Wstęp.....	2
Słownik pojęć i wykaz skrótów.....	2
Nazwa i cel Programu	3
Okres realizacji Programu.....	4
Opis potrzeb uzasadniających realizację Programu	4
Koncepcja i metodologia badania.....	5
Wyniki badania	6
Wnioski i rekomendacje z badania	11
Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych Programem	12
Określenie usług społecznych oferowanych w Programie.....	13
Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie	15
Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg.....	17
Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie	17
Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych	18
Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji.....	18
Sposób monitorowania i oceny Programu Usług Społecznych oraz mierniki efektywności jego realizacji.....	19
Mierniki efektywności Programu.....	21
Budżet Programu oraz źródła jego finansowania	21
Spis tabel.....	22

Wstęp

Program Usług Społecznych w Gminie Górnio (dalej Program) to dokument strategiczny tworzący ramy, nowego podejścia do lokalnych polityk publicznych w tym głównie polityki społecznej gminy. Tworzy podstawy do zintegrowanego lokalnego systemu usług społecznych. Uwzględnia najważniejsze rekomendacje aktualnych procesów deinstytucjonalizacji w Polsce. Zakłada do realizacji założonych celów wykorzystanie mechanizmów ekonomii społecznej i solidarnej oraz nowoczesnych technologii.

Celem głównym Programu jest rozwój wysokiej jakości usług społecznych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców Gminy Górnio. Służyć temu będzie:

- zwiększenie oferty usług społecznych,
- zapewnienie ich personalizacji,
- kompleksowość oraz powszechność usług społecznych,
- rozwój wolontariatu, usług sąsiedzkich i samopomocowych
- budowanie lokalnej sieci usługodawców
- organizowanie społeczności lokalnych w celu zwiększania lokalnego kapitału społecznego.

Przyjęcie Programu, daje społeczności lokalnej szansę na dostęp do usług, które będą odpowiadały na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców i które będą dostępne dla wszystkich, a nie tylko klientów pomocy społecznej. To szansa dla Gminy Górnio, która na bazie koncepcji gminy społecznie odpowiedzialnej, tworzy optymalne warunki życia dla mieszkańców - ich dobrostanu i trwałych podstaw rozwojowych dla gminy.

Słownik pojęć i wykaz skrótów

1) **CUS** – Centrum Usług Społecznych w Górnio

2) **Ekonomia społeczna** – sfera aktywności obywatelskiej i społecznej, która przez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. Obszar wskazany definicją ekonomii społecznej obejmuje w szczególności:

- organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- koła gospodyń wiejskich;
- spółdzielnie pracy;
- podmioty ekonomii solidarnej.

3. **Ekonomia solidarna** – część ekonomii społecznej, której podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Z uwagi na kluczowe znaczenie działalności reintegracyjnej, do podzbioru ekonomii solidarnej zaliczane będą:

- przedsiębiorstwa społeczne (...);
- spółdzielnie socjalne oraz spółdzielnie inwalidów i niewidomych;
- zakłady pracy chronionej;
- jednostki reintegracyjne, w tym:
 - jednostki aktywizujące osoby niepełnosprawne (Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej);
 - jednostki zatrudnienia socjalnego aktywizujące osoby wykluczone społecznie (Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej)¹,

4. **JST** – jednostka samorządu terytorialnego

5. **PES** – podmiot ekonomii społecznej

6. **Program** - Program Usług Społecznych w Gminie Górno

Nazwa i cel Programu

Nazwa Programu	Program Usług Społecznych w Gminie Górno
Cel Programu	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców Gminy Górno

Cel główny zostanie osiągnięty przez realizację 3 celów szczegółowych (operacyjnych), które obrazuje Tabela nr 1.

Tabela 1. Cele szczegółowe i rezultaty Programu Usług Społecznych

Cele szczegółowe:	
1	Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla ogółu mieszkańców gminy Górno Rezultaty: • Poszerzenie oferty usług społecznych

¹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej do 2023, s. 10 -11.

2	Zapewnienie spersonalizowanych i kompleksowych usług społecznych mieszkańcom gminy Górno Rezerultaty: • Świadczenie usług społecznych dopasowanych do indywidualnych potrzeb • Świadczenie kompleksowych usług społecznych poprzez ich pakietowanie
3	Budowanie lokalnej sieci usługodawców, złożonych w szczególności z podmiotów ekonomii społecznej (PES) Rezerultaty: • Utworzenie lokalnej sieci usługodawców, złożonej głównie z PES

Źródło: opracowanie własne

Okres realizacji Programu

Okres realizacji Programu: lipiec 2025 r. – grudzień 2026 r.

Pozostałe informacje związane z okresem realizacji Programu:

- Usługi społeczne wskazane w Programie będą finansowane ze środków:
 - Własnych gminy – 255 819,65 zł,
 - Projektu pn. Tworzenie Lokalnych Systemów Wsparcia Seniorów – wartość projektu 1 363 815,28 zł. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UMWŚ. Projekt realizowany w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Priorytet 9. Usługi społeczne i zdrowotne Działanie 09.04 Zwiększenie dostępności usług społecznych,
 - Programu pn. Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności” realizowanego we współpracy z Powiatowym Centrum Usług Medycznych.
- Gmina Górno będzie realizować działania w ramach trwałości projektu pn. CUS DLA WSZYSTKICH.

Opis potrzeb uzasadniających realizację Programu

Podstawę opracowania Programu Usług Społecznych w Gminie Górno stanowią:

- „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Górno”, przeprowadzona w IV kwartale 2021 r. przez Lokalne Badania Społeczne Marcin Jóźko.

- Pakiet produktów powstałych w wyniku testowania rozwiązania modelowego w ramach projektu „CUS DLA WSZYSTKICH”.
- Monitoring i ewaluacja działań – Raport końcowy z realizacji projektu pn. „CUS DLA WSZYSTKICH”.
- Raport – Wyniki monitorowania IPUS za okres lipiec 2024 – grudzień 2024.

Przeprowadzone badania diagnostyczne stały się podstawą identyfikacji oraz analizy potrzeb uzasadniających realizację programu. Pozwoliły również na określenie przewidywanej liczby odbiorców usług społecznych, skonstruowanie katalogu usług społecznych, określenie kryteriów i trybu kwalifikacji do skorzystania z usług społecznych oraz ustalenie podstawowych zasad realizacji usług.

Koncepcja i metodologia badania

Opracowanie aktualizacji Programu Usług Społecznych zostało oparte na rzetelnej analizie danych empirycznych oraz wyników wcześniejszych działań wdrożeniowych. W procesie diagnostycznym posłużono się monitoringiem i ewaluacją dotychczasowych działań realizowanych w ramach usług społecznych. Szczególną rolę odegrał raport końcowy z monitoringu i ewaluacji działań, który zawierał przekrojowe informacje na temat skuteczności, dostępności i adekwatności usług wobec potrzeb mieszkańców. Założeniem metodologicznym przeprowadzonych badań jakościowych przeprowadzonych w celu opracowania Monitoringu i ewaluacji działań – Raportu końcowego, była potrzeba uzyskania danych jakościowych dotyczących kilku sfer oddziaływania procesu jaki dokonał się w Gminie Górno poprzez przekształcenie Gminnego OPS w Centrum Usług Społecznych. Celem badania była ocena stopnia dopasowania usług społecznych do rzeczywistych potrzeb osób korzystających z IPUS oraz analiza efektywności i jakości usług świadczonych w ramach Programu Usług Społecznych. Pozwoliło to na zebranie rekomendacji do dalszego rozwoju i optymalizacji lokalnego systemu wsparcia społecznego. Jako, że jest to proces złożony i wielopłaszczyznowy postanowiono skoncentrować się właśnie na poznaniu szczegółowych danych, które go determinują. Zidentyfikowano następujące obszary badania:

1. Mieszkańcy Gminy Górno szczególnie zaangażowani w proces zmian tj. seniorzy i młodzież;
2. Skuteczność metody organizowania społeczności lokalnej (dalej OSL), jako narzędzia pracy socjalnej metodą środowiskową;
3. Przemiana samej instytucji jaką był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnem, obecnie Centrum Usług Społecznych w Górnem

4. Władze samorządowe Gminy- ich rola w procesie i postrzeganie CUS jako narzędzia realizacji polityk publicznych.

W okresie od czerwca 2023r. do listopada 2023r. przeprowadzono 4 zogniskowane wywiady grupowe (focusy) w kilku obszarach działania CUS.

1. Wywiad grupowy z organizatorami społeczności lokalnej (OSL) w Gminie Górno;
2. Wywiad grupowy z przedstawicielami młodzieży
3. Wywiad grupowy z przedstawicielami seniorów
4. Wywiad grupowy z kadrą CUS
5. Wywiad indywidualny z Panem Wójtem Przemysławem Łysakiem

Uzupełnieniem i pogłębieniem diagnozy były dane pochodzące z monitoringu realizacji Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS) – głównego narzędzia służącego do oceny dopasowania i jakości świadczonego wsparcia na poziomie indywidualnym. Analizie poddano dane z okresu lipiec 2024 – grudzień 2024, które pozwoliły uchwycić dynamikę potrzeb oraz zmiany w sposobie korzystania z usług. Wyniki raportu z monitoringu IPUS stały się kluczowym punktem wyjścia do wyznaczenia nowych kierunków rozwoju Programu Usług Społecznych. Raport z monitoringu realizacji Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS), stanowiący kompleksowe źródło danych o stanie, jakości i skuteczności usług świadczonych lokalnie. Raport dostarczył zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych, umożliwiających ocenę realnego dopasowania oferty usług do potrzeb mieszkańców. W procesie monitoringu zastosowano narzędzie monitoringu IPUS, które umożliwiło:

- gromadzenie danych o strukturze, przebiegu i efektach planów IPUS
- analizę skuteczności poszczególnych usług
- pozyskanie informacji zwrotnych od uczestników usług

Wyniki badania

Poziom zadowolenia z jakości obsługi w CUS

Poniżej przedstawione zostaną wyniki bieżącego monitorowania IPUS. Będą to wyniki końcowe zbiorcze z trwałości realizacji projektu w okresie 01.07.2024 - 31.12.2024.

W ramach realizacji projektu opracowane zostało narzędzie przeznaczone do monitorowania usług społecznych, badającego je wielowymiarowo. Narzędziem tym była Ankieta monitorująca Usługi realizowane w ramach indywidualnego planu usług społecznych.

W 2024 roku sporządzono 120 Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS). Ogółem z usług społecznych skorzystało 200 osób. Formą przeprowadzania wywiadu była w przeważającej większości anonimowa ankieta wypełniana przez osoby objęte IPUS-em, choć w niektórych przypadkach była jeszcze forma rozmowy telefonicznej lub wizyty w miejscu zamieszkania uczestnika projektu. Formularz zawierał podstawowe informacje jak datę przeprowadzenia wywiadu oraz okres za jaki prowadzony jest monitoring. Oceniający mógł w skali od 1 do 5 ocenić kilka aspektów świadczonej usługi a były to: 1. jakość wykonywanej usługi/kompetencje osoby świadczącej usługę; 2. jakość relacji, komunikacji pomiędzy wykonawcą a odbiorcą usługi; 3. czy usługa spełnia Pani/Pana oczekiwania. Bardzo ważnym aspektem o który pytano była również skłonność do ewentualnej partycypacji finansowej w przyszłości za daną usługę. Dokładne kryteria i skalę ocen przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Kryteria oceny i szczegółowa ich skala.

Kryterium oceny	Skala oceny				
	1	2	3	4	5
Jakość wykonywanej usługi/kompetencje osoby świadczącej usługę	Poziom niezadowolający	Ocena pośrednia bliższa najniższej	Ocena środkowa	Ocena pośrednia bliższa najwyższej	Poziom pełnego zadowolenia z jakości usługi
Jakość relacji, komunikacji pomiędzy Wykonawcą a Odbiorcą Usługi ²	Oznacza brak komunikacji i otwartości na rozmowę i wyjaśnienia	Ocena pośrednia bliższa najniższej	Ocena środkowa	Ocena pośrednia bliższa najwyższej	Oznacza wyczerpujący sposób komunikacji
Czy usługa spełnia Pani/Pana oczekiwania	W ogóle nie spełniła moich oczekiwań	W niewielkim stopniu spełniła moje oczekiwania	W umiarkowanym stopniu spełnia moje oczekiwania	W przeważającej części spełniła moje oczekiwania	Całkowicie spełniła moje oczekiwania

² Czy wykonawca usługi w sposób wyczerpujący i zrozumiały przekazał informacje dla odbiorcy usługi. Czy był komunikatywny i skłonny do udzielania odpowiedzi na zadane mu przez odbiorcę usługi pytania.

Wyniki zbiorcze przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Wyniki usług społecznych.

Lp.	Nazwa usługi	Średnia z oceny			Sugerowany poziom partycypacji w kosztach usługi
		Jakość wykonywanej usługi	Jakość komunikacji na linii wykonawca-klient	Spełnienie oczekiwań	Średni poziom ceny
1.	Pakiety rehabilitacyjne- zajęcia na basenie	5,00	4,97	5,00	22,58 zł/godz
2.	Rehabilitacja społeczna	5,00	5,00	5,00	10,00 zł/godz
3.	Dzień zdrowia dla Seniora	4,98	4,92	4,96	20,76 zł/godz
4.	Edukacyjne spotkania integracyjne wraz z działaniami prozdrowotnymi zapobiegające utracie kondycji psychofizycznej mające na celu zapewnienie kontaktów z otoczeniem/udział w wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjno-sportowych	5,00	5,00	5,00	23,84 zł/godz
5.	Pakiet rehabilitacyjny- nordic-walking	3,64	4.11	3,84	9,33 zł/godz
6.	Warsztaty, konsultacje profilaktyczno-zdrowotne	4,96	4,97	4,96	22,79 zł
7.	Edukacyjne spotkania integracyjne + profilaktyka zdrowotna	4,53	4,49	4,51	14,00 zł/godz
8.	Pakiet rehabilitacja	4,47	4,47	4,5	70,67 zł/m-c
9.	Kosmetyczka	4,8	4,8	4,80	18,00 zł/godz
10.	Taksówka dla Seniora	5,00	5,00	5,00	12,00 zł/godz
11.	Klub Seniora w Woli Jachowej/Klub Aktywności Różnorodnych	4,06	4,4	4,46	16,00 zł/godz
12.	Klub Seniora w Skorzeszycach/Klub Aktywności	4,76	4,71	4,82	7,06 zł/godz

13.	Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie świetlicy opiekuńczo -specjalistycznej w Woli Jachowej	4,94	5,00	4,82	40,00 zł/m-c
14.	Edukacja obywatelska	4,90	4,98	4,90	19,39 zł/godz
15.	Warsztaty „Bezpieczny Senior”	5,00	5,00	5,00	26,2 zł/godz
16.	Wszystkie usługi razem	4,74	4,79	4,77	nd.

Zapotrzebowanie na usługi społeczne

W ramach procesu monitorowania IPUS przeprowadzono badanie opinii mieszkańców – uczestników usług społecznych – dotyczące jakości i przydatności oferowanego wsparcia. Celem badania było uzyskanie informacji zwrotnej od osób bezpośrednio korzystających z usług, co stanowiło istotny element diagnozy oraz podstawę do dalszego planowania oferty.

Spośród wszystkich form wsparcia świadczonych w ramach PUS, cztery usługi uzyskały maksymalne możliwe oceny (średnia 5,0) we wszystkich kategoriach oceny. Były to:

1. Rehabilitacja społeczna – uczestnicy docenili indywidualne podejścia, realny wpływ na poprawę samodzielności oraz wysoką jakość kadry.
2. Warsztaty „Bezpieczny senior” – uczestnicy wysoko ocenili praktyczną wartość spotkań, dostępność tematyki oraz poczucie bezpieczeństwa, jakie warsztaty im zapewniły.
3. Taksówka dla Seniora – usługa okazała się kluczowa dla osób o ograniczonej mobilności, pozwalając im na aktywny udział w życiu społecznym i dostęp do innych usług.
4. Edukacyjne spotkania integracyjne wraz z działaniami prozdrowotnymi zapobiegające utracie kondycji psychofizycznej mające na celu zapewnienie kontaktów z otoczeniem/ udział w wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjno – sportowych – mieszkańcy podkreślali wysoki poziom oferowanych zajęć, ich atrakcyjną formę oraz integracyjny charakter.

Wysokie oceny świadczą o trafnym doborze usług, ich wysokiej jakości oraz rzeczywistym dopasowaniu do potrzeb osób starszych i niesamodzielnych. Wyniki te stanowią ważną przesłankę do kontynuacji i dalszego rozwijania oraz uwzględnienia tych form wsparcia w bieżącym Programie Usług Społecznych.

Choć ogólne wyniki badania opinii mieszkańców wypadło bardzo pozytywnie, wskazując na wysoką jakość usług społecznych, analiza szczegółowa pozwoliła również zidentyfikować te formy wsparcia, które były oceniane niżej w porównaniu z pozostałymi.

Najslabiej ocenioną usługą okazał się pakiet rehabilitacyjny z elementami nordic walking. Średnia ocena tej usługi wyniosła 3,84 w pięciopunktowej skali. Respondenci wskazali, że choć inicjatywa była cenna, to pojawiły się trudności m.in. niewystarczającym przygotowaniem uczestników do samodzielnego korzystania z techniki nordic walking czy zbyt ogólnym charakterem wsparcia wynikający z braku indywidualizacji programu.

Wyniki te sugerują potrzebę modyfikacji usługi w kierunku większej elastyczności i dostosowania do realnych możliwości i potrzeb zdrowotnych uczestników.

Pomimo pojedynczych słabszych wyników, ogólna ocena usług społecznych w oczach mieszkańców jest bardzo wysoka. Średnie wartości ocen w poszczególnych kategoriach przedstawiają się następująco:

- Jakość wykonywanej usługi: 4,74
- Jakość komunikacji: 4,79
- Spełnienie oczekiwań uczestników: 4,77

Średnia ogólna wszystkich ocen: 4,77.

Dane te potwierdzają, że realizowane usługi są trafnie dopasowane do potrzeb mieszkańców, świadczone z należytą starannością oraz z poszanowaniem godności i indywidualnych preferencji odbiorców. Wysoka jakość komunikacji oraz relacji między kadrą a uczestnikami była często podkreślana w opiniach jakościowych.

W ramach badania opinii uczestników usług społecznych, jednym z analizowanych zagadnień była gotowość mieszkańców do ponoszenia częściowych kosztów (odpłatności) za usługi społeczne. Zgromadzone dane oraz wypowiedzi respondentów wskazują, że postawy wobec partycypacji finansowej są w większości przypadków sceptyczne lub wyrażnie negatywne. Mieszkańcy wyrażali obawy związane z ograniczoną sytuacją materialną, szczególnie wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz przekonaniem, że usługi społeczne jako zadania gminy powinny być dostępne bezpłatnie. Mimo to, część respondentów dopuszczała możliwość niewielkiej odpłatności.

Wnioski i rekomendacje z badania

Tabela 4. Wnioski i rekomendacje z badania

1.	Wniosek 1: Część usług społecznych przyjęła się i jest ciekawa dla korzystających, ale były też usługi, które nie cieszyły się zainteresowaniem. Mieszkańcy obawiają się o możliwość korzystania z usług społecznych. Informowanie o dostępnej ofercie usług społecznych. Rekomendacja: Kontynuacja świadczenia usług społecznych z uwagi na ich potwierdzoną skuteczność i wartość dla mieszkańców. Na poziomie komunikacji społecznej konieczne jest dostarczenie mieszkańcom poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji związanej z zapewnieniem usług społecznych.
2.	Wniosek 2: W gminie Górno systematycznie zwiększa się liczba mieszkańców (duża liczba nowych mieszkańców wiąże się z bliskim sąsiedztwem Kielc) a jednocześnie zmienia struktura populacji ze względu na wiek. Sukcesywnie rośnie udział osób w wieku poprodukcyjnym (seniorów) w populacji, tym samym zwiększa się współczynnik obciążenia demograficznego. Rekomendacja: Usługi społeczne w gminie Górno powinny odpowiadać na wyzwania związane z trendami demograficznymi. Z względu na zjawisko zwiększania się udziału osób starszych w populacji konieczne jest prowadzenie przemyślanej polityki senioralnej i tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla (różnych grup) seniorów. Usługi senioralne to również możliwość tworzenia miejsc pracy dla mieszkańców gminy i wzmocnienia lokalnej gospodarki. Jednocześnie pożądane jest tworzenie atrakcyjnej oferty usług dla innych grup odbiorców, w tym m.in. osób z niepełnosprawnościami, czy rodzin z dziećmi, co sprzyjać będzie zapewnieniu wysokiej jakości życia w gminie Górno.
3.	Wniosek 3: Centrum Usług Społecznych pełni rolę koordynatora i współtwórcy lokalnego rynku usług, podmiotu sieciującego JST, PES, NGO, biznes i różne grupy mieszkańców. Funkcją CUS jest również zapewnienie odpowiedniej jakości usług (we współpracy z usługodawcami). W dłuższej perspektywie CUS mógłby pełnić rolę głównej instytucji, odpowiedzialnej za monitorowanie i diagnozowanie procesów społecznych w gminie. CUS mógłby stać się kluczowym podmiotem wspomagania rozwoju gminy,

	tworzącym systemowe rozwiązania w obszarze gromadzenia wiedzy na potrzeby programowania lokalnych polityk publicznych i podejmowania kluczowych decyzji przez władze samorządowe. Rekomendacja: Rekomenduje się dalszą skuteczną koordynację usług przez CUS oraz współpracę z usługodawcami. Proponuje się silne zaakcentowanie roli CUS jako głównej instytucji eksperckiej tworzącej systemowe rozwiązania w obszarze gromadzenia wiedzy, prowadzącej badania i analizy społeczne i tym samym wspomagającej rozwój gminy.
4.	Wniosek 4: Przyznawanie usług „na siłę” w celu stworzenia pakietu. Rekomendacja: Większa elastyczność i mniej obligatoryjnych zapisów, które powodują konieczność stosowania nieracjonalnych rozwiązań, niedopasowanych do potrzeb konkretnej osoby. Co do zasady samo pakietowanie usług ma sens i powinno być kontynuowane, ale nie powinno być koniecznością. Wdrażanie wiązki usług dla klienta „na siłę” nic nie wnosi dla klienta.
4.	Wniosek 5: Jak pokazują badania, wśród badanych mieszkańców Gminy Górnó nie ma większego przyzwolenia na tworzenie (częściowo) odpłatnej oferty usług społecznych. Rekomendacja: Zaleca się budowanie modelu opartego na nieodpłatnych usług społecznych.

Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych Programem

Tabela 5. Charakterystyka osób objętych Programem

Lp.	Grupa docelowa	Charakterystyka grupy docelowej	Przewidywana liczba osób objętych wsparciem w Programie
1.	Seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami lub osoby z problemami zdrowotnymi	Osoby, które ukończyły 60 rok życia, mieszkające na terenie Gminy Górnó, wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu dla których zostały zaplanowane usługi m.in.: usługi wspierające (tj. Kluby Seniora, porady indywidualne, usługi kulturalne, edukacji obywatelskiej, animacji społecznych, których celem jest zapobieganie izolacji społecznej oraz pomoc innym w formie wolontariatu i ruchów sąsiedzkich), taksówka.	120

2.	Dzieci i młodzież	Dla dzieci i młodzieży doświadczających kryzysu w rodzinie zaplanowano placówkę wsparcia dziennego prowadzoną w formie świetlicy opiekuńczo-specjalistycznej, poradnictwo, psycholog.	17
4.	Społeczność lokalna	Wsparciem zostaną objęte 3 społeczności lokalne Gminy Górno: 1 społeczność terytorialna oraz 2 kategoriałne (młodzież oraz seniorzy).	Bez ograniczeń
Liczba osób objętych wsparciem w ramach Programu (ogółem)			250

Źródło: opracowanie własne

Określenie usług społecznych oferowanych w Programie

- Zgodnie z „Diagnozą potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie gminy Górno” wsparciem w ramach Programu Usług Społecznych w gminie Górno zostaną objęte następujące grupy odbiorców:
 - Seniorzy, osoby z problemami zdrowotnymi lub niepełnosprawnościami
 - Dzieci i młodzież,
 - Społeczność lokalna.
- Zakres usług społecznych oferowanych w Programie jest zgodny z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019 r., poz.1818), zwaną dalej ustawą o CUS. Usługi określone w Programie obejmują działania z zakresu:
 - Pomocy społecznej,
 - Promocji i ochrony zdrowia,
 - Wspierania rodziny,
 - Wspierania osób niepełnosprawnych,
 - Edukacji,
 - Kultury,
 - Kultury fizycznej i turystyki,
 - Pobudzania aktywności obywatelskiej.
- W Programie zostaną zawarte zarówno usługi nowe, jak i dotychczas realizowane.
- Usługi społeczne oferowane w Programie są zgodne ze strategią deinstytucjonalizacji, która oznacza proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej, realizowany w oparciu o „Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej, z drugiej – stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej.

Tabela 6. Katalog usług społecznych oferowanych w Programie

Grupa docelowa	Nazwa usługi	Obszar wymieniony w art. 2 ustawy o CUS
Seniorzy oraz osoby z problemami zdrowotnymi i ON	Klub Seniora w Woli Jachowej	Pomoc społeczna
	Klub Seniora w Skorzeszycach	Pomoc społeczna
	Edukacja obywatelska	Edukacja
	Uczestnictwo w kulturze	Kultura Kultura fizyczna i turystyka
	Animacje społeczności lokalnej	Pobudzanie aktywności obywatelskiej
	Warsztaty „Bezpieczny senior”	Edukacja publiczna
	Porady indywidualne	Pomoc społeczna
	Usługi opiekuńcze	Pomoc społeczna
	Pakiety rehabilitacyjne: fizjoterapeuta/rehabilitant/zajęcia na basenie/zajęcia nordic walking	Promocja i ochrona zdrowia Kultura fizyczna i turystyka
	Fryzjer/kosmetyczka	Promocja i ochrona zdrowia
	Rehabilitacja społeczna	Promocja i ochrona zdrowia
	Edukacyjne spotkania integracyjne wraz z działaniami prozdrowotnymi (wyjazd do teatru/wycieczki zdrowotne)	Promocja i ochrona zdrowia Kultura fizyczna i turystyka Wspieranie osób niepełnosprawnych
	Edukacyjne spotkania integracyjne + profilaktyka zdrowotna	Promocja i ochrona zdrowia Kultura fizyczna i turystyka
	Warsztaty z dobrego żywienia: spotkania z dietetykiem, kucharzem	Promocja i ochrona zdrowia
	Dzień zdrowia dla Seniora	Promocja i ochrona zdrowia
Dzieci i młodzież	Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie świetlicy opiekuńczo-specjalistycznej w Woli Jachowej	Wspieranie rodziny

	Edukacja obywatelska – Szkoła Partycypacji Społecznej	Kultura Pobudzanie aktywności obywatelskiej
	Uczestnictwo w kulturze	Kultura Kultura fizyczna i turystyka
	Animacje społeczności lokalnej	Pobudzanie aktywności obywatelskiej
Społeczność lokalna	Edukacja obywatelska – Szkoła Partycypacji Społecznej	Kultura Pobudzanie aktywności obywatelskiej
	Uczestnictwo w kulturze	Kultura Kultura fizyczna i turystyka
	Animacje społeczności lokalnej	Pobudzanie aktywności obywatelskiej
	Porady indywidualne	Pomoc społeczna

Źródło: opracowanie własne

Poza usługami wymienionymi w tabeli nr 6 Koordynatorzy Indywidualnych Planów Usług Społecznych prowadzą działania kierujące i informujące o usługach społecznych dostępnych w Centrum Usług Społecznych realizowanych w ramach innych projektów:

- Tworzenie Lokalnych Systemów Wsparcia Seniorów
- Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością
- Opieka wytnieniowa
- Program pn. Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności” realizowanego we współpracy z Powiatowym Centrum Usług Medycznych

Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie

1. Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019 r. poz. 1818), kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie

- się odbywało za pośrednictwem Centrum Usług Społecznych, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.
2. Kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych, określonych w Programie realizowane będzie zgodnie z Rozdziałem pn. Zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum usług społecznych cyt. wyżej Ustawy.
 3. Podstawowym warunkiem kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, ujętych w Programie jest miejsce zamieszkania na terenie Gminy Górno.
 4. Pozostałe warunki oraz tryb kwalifikowania zostały przedstawione w podziale na główne grupy odbiorców w Tabeli nr 7.
 5. Szczegółowe warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych zostaną określone w Regulaminie poszczególnych usług.

Tabela 7. Warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych

Lp.	Grupa odbiorców objęta usługami społecznymi	Warunki kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych	Tryb kwalifikowania
1.	Seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami lub osoby z problemami zdrowotnymi	• Wiek powyżej 60 roku życia • Szczególne potrzeby do korzystania z usług społecznych ujętych w Programie, wynikające z samotnego gospodarowania, niepełnosprawności, ciężkiej choroby lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego (w zależności od usługi). • Niepełnosprawność • Długotrwała lub ciężka choroba	• Złożenie wniosku/formularza zgłoszeniowego • Rozmowa przeprowadzona przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (rozpoznanie potrzeb) • Indywidualny Plan Usług Społecznych
2.	Dzieci i młodzież	• Wystąpienie sytuacji kryzysowej w rodzinie, np. przemoc domowa, alkoholizm	• Złożenie wniosku/formularza zgłoszeniowego • Rozmowa przeprowadzona przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (rozpoznanie potrzeb) • Indywidualny Plan Usług Społecznych
3.	Społeczność lokalna	Wsparciem zostaną objęte 3 społeczności lokalne Gminy Górno	Wyboru społeczności dokona Organizator Społeczności Lokalnej

Źródło: opracowanie własne

Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg

Usługi społeczne realizowane przez CUS w Górnicy w ramach Programu będą świadczone nieodpłatnie w ramach trwałości projektu pn. „CUS DLA WSZYSTKICH”. Projektu „CUS DLA WSZYSTKICH” współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś priorytetowa: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Finansowanie usług społecznych realizowanych w ramach trwałości ww. projektu zawiera rozdział pn. „Budżet Programu oraz źródła jego finansowania” zawarty w niniejszym Programie.

Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie

1. Kwalifikowanie osób do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało na podstawie złożonych przez wnioskodawców oświadczeń o spełnieniu warunków do korzystania z usług, określonych w Programie.
2. Oświadczenia, o których mowa w pkt 1, składane będą pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie będzie obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.” Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
3. CUS w Górnicy może zwrócić się do wnioskodawcy o udokumentowanie, w sposób wskazany w Programie:
 - spełniania przez osobę zainteresowaną określonych warunków niezbędnych do jej zakwalifikowania, w tym informacji o sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej i materialnej.

Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych

1. Zgodnie z art. 50. 1. Centrum przetwarza określone w Programie dane osobowe, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):
 - wnioskodawców,
 - osób korzystających z usług społecznych określonych w programie usług społecznych oraz członków ich rodzin – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań centrum wynikających z ustawy.
2. W dokumentacji CUS będą gromadzone i przetwarzane dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, w szczególności: imię i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania lub pobytu lub zameldowania na pobyt stały, data urodzenia, numer PESEL, nr telefonu, stan cywilny, adres e-mail, dane opiekuna prawnego i osoby do kontaktu (imię i nazwisko, nr telefonu), aktywność zawodowa, liczba osób w gospodarstwie domowym, relacje w rodzinie, stan zdrowia, niepełnosprawność, liczba, rodzaj, zakres, wartość i miejsce przyznanych usług.
3. Warunkiem korzystania z usług społecznych jest podpisanie oświadczenia z zakresu przetwarzania danych osobowych wynikającego z art. 9 ust. 1 i art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), uwzględniającego obowiązek informacyjny realizowany w związku z art. 13 i art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679.

Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji

1. Realizatorem programu usług społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Górnem
2. Wykonawcą usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych może być, w szczególności:
 - CUS oraz inne jednostki organizacyjne Gminy Górno.

- organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 i 1570), wyłoniony na podstawie tej ustawy,
- podmiot wyłoniony na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215 oraz z 2019 r. poz. 53, 730 i 1655).

Sposób monitorowania i oceny Programu Usług Społecznych oraz mierniki efektywności jego realizacji

Monitorowanie służy zapewnieniu odpowiedniej jakości wdrażania Programu Usług Społecznych. Aby proces zarządzania mógł przebiegać właściwie, a osoby odpowiedzialne za jego nadzorowanie miały nad nim kontrolę zasadnym jest zapewnienie nie tylko systematyczności ale również obiektywności gromadzonych danych. Dane te będą agregowane i analizowane. To z kolei pozwoli na bieżące wyciąganie wniosków z przebiegu procesu, które z kolei przełożą się na rekomendacje do dalszych działań. Istotnym elementem procesu monitorowania będzie analiza barier i trudności, które przekładają się na utrudnienia w osiągnięciu zakładanego stopnia postępu realizacji Programu. Na bieżąco podejmowane będą dzięki temu działania zaradcze. Monitorowaniu podlegać będą w szczególności cele określone w ramach Programu, jak również proces świadczenia i sposób korzystania z usług. W razie potrzeby podejmowane będą działania interwencyjne i usprawniające.

Proces monitorowania i oceny Programu będzie się składał z następujących elementów:

- 1) Ewidencjonowane będą dane pochodzące od osób objętych usługami społecznymi. Chodzi tu zarówno o zasadność doboru poszczególnych usług w pakiecie dla danej osoby oraz stopień zadowolenia z jakości świadczonych usług. Ten element procesu służy przede wszystkim stałemu nadzorowi nad przebiegiem realizacji usług, usprawnianiu ich jakości poprzez wprowadzanie zmian czy działań naprawczych a nawet nowych rozwiązań. Najważniejszym będzie tu jednak odbiorca usługi i poziom zaspokojenia jego potrzeb życiowych oraz poziom satysfakcji jaki osiągnie poprzez skorzystanie z pakietu usług dopasowanego do jego indywidualnych potrzeb. Osobami w głównej mierze odpowiedzialnymi będą KIPUS, OUS przy wsparciu OSL.

W skład tego procesu wejdą następujące elementy:

- Monitorowanie realizacji IPUS przez KIPUS poprzez kontakt telefoniczny lub osobisty z klientem lub ankietyzacja poprzez kartę usługi społecznej dającej

możliwość oceny stopnia satysfakcji klienta z danej usługi – nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

- Na zakończenie realizacji IPUS, KIPUS przeprowadzi szczegółową rozmowę podsumowującą całość procesu przy wsparciu formularza oceniającego
- Podsumowanie realizacji IPUS przez OUS – raz na 6 miesięcy
- OUS cyklicznie raz na kwartał zorganizuje spotkania w których udział wezmą realizatorzy usług społecznych, celem analizy procesu realizacji IPUS

2) Nadzór nad przebiegiem postępów w realizacji wskaźników wskazanych w PUS, w oparciu o stopień osiągnięcia poszczególnych wskaźników efektywnościowych. Zadanie to koordynowane będzie przez OUS.

- Przynajmniej raz w roku opracowany zostanie raport zawierający wnioski i rekomendacje wynikające z procesu monitorowania realizacji PUS, a także jego ocenę w oparciu o mierniki efektywności realizacji Programu.
- Po zakończeniu realizacji Programu Usług Społecznych zostanie sporządzona informacja z realizacji Programu. Zakres informacji będzie zgodny z art. 6 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818)

Sposób pozyskiwania informacji o realizowanych usługach

- Spotkania zespołu CUS, w szczególności z osobami pracującymi bezpośrednio z klientami. Niezwykle istotnym elementem pozyskiwania i zarządzania informacją jest współpraca i wymiana informacji pomiędzy Organizatorem Usług Społecznych, który dba o zapewnienie podaży usług społecznych a Koordynatorami Usług Społecznych, którzy analizują proces od strony popytu (potrzeb klientów),
- Ankiety, wywiady pozwalające na poznanie opinii mieszkańców Gminy Górnó.

Mierniki efektywności Programu

Tabela 8. Mierniki efektywności Programu

Lp.	Nazwa miernika	Rodzaj miernika
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla ogółu mieszkańców gminy Górno		
1	Liczba osób objętych wsparciem w ramach Programu	Wskaźnik produktu
2	Liczba społeczności lokalnych objętych wsparciem w ramach Programu	Wskaźnik rezultatu
Cel szczegółowy 2. Zapewnienie spersonalizowanych i kompleksowych usług społecznych mieszkańcom gminy Górno		
3	Liczba Indywidualnych Planów Usług Społecznych	Wskaźnik produktu
4	Minimalna liczba usług świadczonych jednemu mieszkańcowi Gminy Górno w ramach Indywidualnych Planów Usług Społecznych	Wskaźnik produktu
Cel szczegółowy 3. Budowanie lokalnej sieci usługodawców, złożonych w szczególności z podmiotów ekonomii społecznej (PES)		
5	Liczba podmiotów, wchodzących w lokalną sieć usługodawców	Wskaźnik produktu

Źródło: opracowanie własne

Budżet Programu oraz źródła jego finansowania

1. Szacowana kwota przeznaczona na realizację usług społecznych w ramach Programu w okresie lipiec 2025 – grudzień 2026 wynosi: **1 619 635,00 zł**. Budżet programu będzie finansowany ze środków własnych gminy oraz środków pozyskanych z projektów, programów.
2. Środki finansowe na realizację usług pochodzące z projektów/programów:
 - Tworzenie Lokalnych Systemów Wsparcia Seniorów – wartość projektu 1 363 815,28 zł. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UMWS. Projekt realizowany w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Priorytet 9. Usługi społeczne i zdrowotne Działanie 09.04 Zwiększenie dostępności usług społecznych.

- Programu pn. Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności” realizowanego we współpracy z Powiatowym Centrum Usług Medycznych
3. Usługi społeczne i działania wspierające usługi społeczne określone w Programie będą realizowane w ramach trwałości projektu pn. „CUS DLA WSZYSTKICH”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś priorytetowa: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Program Usług Społecznych Gminy Górnó stanowi spójną i kompleksową odpowiedź na zidentyfikowane wyzwania oraz najważniejsze problemy społeczne mieszkańców, zapewniając rozwój działań adekwatnych do ich potrzeb i oczekiwań.

Spis tabel

Tabela 1. Cele szczegółowe i rezultaty Programu Usług Społecznych	3
Tabela 2. Kryteria oceny i szczegółowa ich skala.....	7
Tabela 3 Wyniki usług społecznych.....	8
Tabela 4. Wnioski i rekomendacje z badania	11
Tabela 5. Charakterystyka osób objętych Programem	12
Tabela 6. Katalog usług społecznych oferowanych w Programie	14
Tabela 7. Warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych....	16
Tabela 8. Mierniki efektywności Programu.....	21